

Haridus- ja teadusministri 05.08.2015 käskkirjaga nr 316 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine tegevuse „Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ (edaspidi PRÕM) elluviimiseks“.

Tegevus 8.8 „Täiendav keeleõpe kutse- ja kõrghariduses“

Tegevuskavade III taotlusvoor Alategevuse *Täiendav eesti keele õpe* vorm

Alategevuse nimi:

Alategevuse number eelarve vormis¹:

Alategevuse elluviimise periood²:

I Üldinfo

Õppeasutuse ametlik nimi: Tartu Kutsehariduskeskus

Aadress: Kopli 1, 50115 Tartu

Tegevuskava allkirjastaja nimi ja amet:

Tegevuskava koostaja nimi ja amet: Ellen Aunin

Telefon: 5331 4393

E-posti aadress: ellen.aunin@khk.ee

II Täiendava eesti keele õppe vajaduse põhjendus

2.1 Miks on õppeasutuses õppivale sihtgrupile täiendav eesti keele õpe vajalik (kuni 600 tähemärki koos tühikutega)?

Kursus on mõeldud eelkõige esmakursuslastele, kellel on puudulik eesti keele oskus. Koolituse käigus toetatakse osalejate keeleoskuse arengut (suulise keele ja väljendusoskuse arendamine; sõnavaralise pädevuse arendamine). Koolitusel luuakse selleks toetav keelekeskkond, kasutatakse mõistetavat kontekstipõhist lähtematerjali ning õhutatakse osalejaid omavahel aktiivselt suhtlema ja

¹ III taotlusvooru eelarve vormi **Lisa 3. Täiendava keeleõppe alategevuste eelarve** leiate siit <http://haridusinfo.innove.ee/et/organisatsioonist/programmid-ja-projektid/prom/keeleeopetegevused>

² III taotlusvooru tegevuskava alategevuste alguse ja lõpu kuupäevad peavad jääma perioodi 15. august – 31. detsember 2018 sisse.

kogemusi vahetama. Koolituse metoodika toetub sotsiaalkonstruktivismile ning võimaldab igakülgset interaktsiooni ja koostöist õppimist.

Alates 2011. a viiakse läbi esmakursuslastele funktsionaalse keeleoskuse test, mille põhjal selekteeruvad välja nõrga keeleoskusega eesti keelest erineva emakeelega õpilased. Seoses asjaoluga, et Lõuna-Eestis ei ole võimalik kutseharidust omandada vene õppekeelega õpperühmades, on suurenenud Tartu Kutsehariduskeskuses õpilaste arv, kes vajavad täiendavat eesti keele õpet vähesel keeleoskuse tõttu väljalangevuse ennetamiseks.

III Täiendava eesti keele õppe sihtgrupi kirjeldus

3.1 Kellele soovite täiendavat eesti keele õpet korraldada (tuua välja õppurite õppevaldkond, õppesuund, õppekavarühm ja eriala ning omandatav kutseõppe- või kõrgharidustase)?

Täiendav eesti keele õpe kutsekeskhariduse õppekavadel õppijatele:

- ☐ majutus-ja toitlusteenindus (majutusteenindus, toitlustusteenindus, kokk)
- ☐ kaubandus (müüja-klienditeenindaja, laotöötaja)
- ☐ tööstustehnoloogia (sisetööde elektrik, koostelukksepp, keevitaja, metallilõikepinkidel töötaja)
- ☐ ehitus ja puit (kivi- ja betoonkonstruktsioonide ehitaja, ehitusviimistleja, tisler, kütte- ja jahutussüsteemide lukksepp, plaatija, betoonkonstruktsioonide ehitaja)
- ☐ autoremont (sõiduautotehnik, automaaler, autokeretehnik)

3.2 Kui suur on täiendavasse eesti keele õppesse sisenevate õppurite arv (määratlege planeeritud õppurite arv kokku, avatavate õppegruppide arv antud alategevuses ja õppurite arv ühe õppegrupi kohta)? 16 õpilast

3.3 Kas ja millisel määral kasutavad sihtgruppi kuuluvad õppurid eesti keelt ka õppekavajärgses õppetöös? Kogu õppetöö toimub Tartu KHK-s eesti keeles.

IV Soovitud täiendava eesti keele õppetöö kirjeldus

4.1. Missugune on täiendava eesti keele õppe üldine eesmärk (üldine, akadeemiline või erialane eesti keele õpe)?

Parandada täiendava keeleõppe läbinud kutseõppurite võimalusi omandada haridust ja tulla toime tööturul üldise keeleõppe abil.

Eesmärk on aidata eesti keelest erineva emakeelega õppuritel toime tulla nii igapäevastes kui ka tööalastes situatsioonides, aga ka orienteeruda Eesti kultuuriruumis, aidata kursustel praktiseerida eesti keeles kõnelemist, saada teadlikuks oma erinevate uskumuste soodustavast või piiravast toimest, samuti saada tuge oma isiklikele arusaamadele ja identiteedile.

Koolituse käigus toetatakse osalejate keeleoskuse arengut (suulise keele ja väljendusoskuse arendamine; sõnavaralise pädevuse arendamine).

4.2 Nimetage täiendava eesti keele õppe peamised õpiväljundid.

- mõistab suhteliselt pika ja keeruka jutu põhisisu;
- mõistab nii elavat kui ka salvestatud selgelt liigendatud juttu enamikul igapäevaelu, õppimise ja tööga seotud teemadel;
- suudab jälgida vestlust ja ka keeruka sisuga väitlust juhul, kui teema on tuttav ja vestluse suunda toetavad selged märksõnad;
- saab aru vestluse põhisistust, kõneleja seisukohtadest, kavatsustest ning vestluse formaalsusastmest;
- oskab kirjutada lihtsaid tarbekirju.

4.3 Milliste osaoskuste parandamisele keskendub täiendav eesti keele õpe peamiselt?

Peamiselt keskendutakse kuulamisoskuse ja rääkimisoskuse arendamisele.

4.4 Kas täiendav eesti keele õpe toimub auditoorse õppetöö, e-õppetöö, mitteformaalse õppetöö, ühekordse projekti või kombineeritud õppetööna? Kirjeldage.

Õpe toimub kombineeritud õppena. Täiendava eesti keele õppe raames väljatöötatud kava hõlmab intensiivset eesti keele õpet aktiivõppe meetoditega, samuti eesti kultuuri tutvustavad programmid, millega kaasnevad muuseumitunnid ERM-is ja õppereis Tallinna. Kogu õpe hõlmab muuhulgas võõras keele- ja kultuuriruumis toimetulekupädevuste kujundamist, kultuuridevaheliste erinevuste õpet, kultuuridevahelist kasvatust, eesti kultuuri mõistmist teise kultuuri läbi.

4.5 Nimetage täiendava eesti keele õppe auditoorses töös läbitavad peamised teemad ja/või kirjeldage mitteformaalse õppe (nt eesmärgistatud õppekäigud/ ekskursioonid/ keepleklubid/ praktika keeleteskkonnas jms) või ühekordse projekti sisu. Juhul kui tegu on kombineeritud õppega, siis

kirjeldage, kuidas on auditoorsesse õppetöösse lõimitud mitteformaalne õpe ning kuidas te tagate sidususe auditoorse ja mitteformaalse õppe vahel.

Tegevus 1: auditoorne õpe 30 tundi, 10 sessiooni
Täiendava eesti keele õpe teemad keskenduvad suulisele eneseväljendusoskusele. Õppija mõistab tavakõnet ja saab aru erialastest tekstidest, vestleb erialaga seotud teemadel ning koostab ise lihtsamaid seostatud tekste ja ametikirju. Õppija esitleb ennast ja vastab küsimustele kasutades viisakusväljendeid. Ta selgitab välja kliendi ootused ja vajadused, tutvustab tooteid ja teenuseid, vastab päringutele. Õppija eesti keele sõnavara täieneb ettevõtlusalaste terminitega ja tööeluks vajalikke väljenditega. Kursuse raames õpitakse tundma Eesti kultuuri, tavasid ja kombeid.

Tegevus 2: e-õpe, 20 tundi
E-õppe materjalid on Moodle keskkonnas ja õpilased täiendavad erialase eesti keele teadmisi teoreetiliste õppematerjalide põhjal ning lahendavad ette antud ülesanded.

Tegevus 3: Eesti kultuur 8 tundi
Eesti kultuuriprogramm on koostatud seostatuna auditoorse õppega, teemad on omavahel seoses ja e-õppe teemades on küsimusi, mida puudutatakse kultuuriprogrammis. Muuseumiõpe on keeleõppes Eestis seni vähe kasutatud vorm, ent väga efektiivne, võimaldades rikastada sõnavara konkreetseid esemeid nähes tegevuslikus keskkonnas. Eesti keelest erineva emakeelega inimestel on ERM-is ja KUMU-s võimalik avardada keeleõppe vormis oma teadmisi eesti kultuuriruumi, kommete ja tavade kohta. Programmid sisaldavad tööturule sisenemiseks vajalikke teadmisi eestlaste tööriistadest, töökultuurist, kommetest ja elatusviisidest. Õppetöö toimub 3-5liikmelistes gruppides ja arendab oma mõtete sõnastamis- ja esinemisoskust.

Programm:

Õpilased osalevad ERM-is tunnis “Kes või mis on eestlane?” Tunni pikkus: 90 minutit
Muuseumitunnis otsime vastust küsimusele, kes või mis on eestlane? Uuritakse siin elanud inimeste päritolu, kombeid ja elatusviise. Vaadatakse kolme–viieliikmeliste rühmadena üle need esemed, nähtused ja ideed, mis on eestlaste elutegevust muutnud. Osalejad õpivad tunni käigus püstitama küsimusi ja eesmärgid ning analüüsima lõpetuseks ka oma panust ja arengut. Tunnile järgneb muuseumi külastus.
Kokku 4 tundi.

2. Õpilased osalevad ERM-is tunnis “Soome-ugri keeled ja meeled” Tunni pikkus: 90 minutit.
Muuseumitunnis tutvutakse soome-ugri rahvaste, nende asuala, arvukuse, algkodu ning keelepuuga. Kuulame soome-ugri keelte kõla, vaadates originaalkeeles rahvaluulealaseid animatsioone, mis tutvustavad soome-ugri rahvaste traditsioonilisi uskumusi ja tavasid. Õpilased uurivad rühmatööna üht näitustel kajastatud soome-ugri rahvast ja teevad kaaslastele kokkuvõtte. Tuuakse välja soome-ugri keelte ühisjooned võrdluses indoeuroopa keeltega. Tunnile järgneb soome-ugri püsinäituse külastus. Kokku 4 tundi.

3. Õppereis Tallinna. Külastatavad kohad KUMU, parlament. Õppijad tutvuvad eesti kunsti varamuga ja parlamendi tööga.
Kokku 12 tundi

4.6 Kirjeldage täiendavas eesti keele õppes kasutatavaid õppemeetodeid, mis tagavad eelpool nimetatud õpiväljundite saavutamise?

Tulemuste saavutamiseks on täiendava eesti keele õppe kursuse väljatöötamine, mis sisaldab lõimitud keele- ja erialaõpet, nende läbiviimiseks õppematerjalide koostamist, vastava õppekava väljatöötamist ja

nende alusel õppetöö läbiviimist. Koolitus võimaldab intensiivse ühisõppe võimaluse pakkumist ning uute, sotsiaalkonstruktivistlike õpetusvõtete levitamist tõstmaks keeleõppe motivatsiooni. Sotsiaal-konstruktivistlik mudel on konstruktivistlik õpiteooria, mis rõhutab sotsiaalse konteksti ja teiste inimeste kaasmõju osatähtsust õppimisele. Koolituse eesmärgiks on luua aktiveeriv ja arendav õpikeskkond, mis:

- annab osalejale võimaluse kogeda aktiivset ja iseseisvat mõtlemist ergutavaid õppemeetodeid ning tutvuda õpilaste õppimist iseloomustavate seaduspärasustega;
- suunab osalejat rakendama oma teadmisi ja keelelisi oskusi oma igapäevaelus ning õpingutes, arutlema saadud kogemuste üle ning kavandama sellest lähtuvalt oma edasisist tegevust.

Õppemeetodid: Täiendava eesti keele tunnid viiakse läbi kasutades õppemeetodina psühhodraama elemente ja aktiivõppe võtteid. Psühhodraama on isiksuse ja grupi arendamise meetod, mille abil osalejad analüüsivad draamas kasutatavate võtete abil (nt situatsioonide läbimängimine) üksikisikute, gruppide, süsteemide ja organisatsioonide probleeme, unistusi, püüdlusi ja suhteid. Osalejad saavad võtta erinevaid rolle.

Psühhodraama on uus kogemus. Meetod võimaldab keelt õppida läbi tegutsemise, annab julguse olla spontaanne. Võtmeteguriks on ühise keele leidmine. Keele õppimine toimub läbi uue õppevahendi – improvisatsiooni. Kasutades keeleõppes psühhodraama meetodit, on õpilased aktiivsed, neil on põnev, erutav, naljakas ja õppimine ei meenuta millegagi tüütut koolitundi. Võime improviseerida on universaalne ja kõik, kes ennast suudavad keeleliselt väljendada, saavad seda teha ka kehaliselt ja hääleliselt. Improvisatsioon on süsteemne ja õpitav intuiitiivne mõtlemine. Õppides keelt psühhodraama meetodil, lisandub areng isiksuslikul tasandil.

4.7 Nimetage täiendavas eesti keele õppes kasutatavad õppematerjalid (juhul kui õppe läbiviimiseks on juba olemas õppematerjalid, sh e-õppematerjalid) või nimetage õppematerjale (sh e-õppematerjale), mida soovite luua/soetada õppetöö läbiviimiseks.

Auditoorse õppetöö materjalid on õpetajate koostatud materjalid. E-õppe materjalid koostatakse täiendavalt antud kursuse käigus.

4.8 Nimetage täiendava eesti keele õppe kogumaht ühele õppegrupile, sh tooge välja auditoorse ja/või iseseisva töö ja/või mitteformaalse õppe (nt eesmärgistatud õppekäikude/ ekskursioonide/ keeleklubide/ praktika keelekeskkonnas jms) osamahud. Maht: kümme õppesessiooni 30 tundi, e-õpe 20 tundi, kultuuriprogramm 8 tundi ja õppereis 12. Kokku 70 tundi

4.9 Kirjeldage, mitu akadeemilist tundi korraga ja mitu korda nädalas toimub täiendav eesti keele õpe (sh mitteformaalne õpe) antud alategevuse raames ühele õppegrupile. Täiendav eesti keele õpe toimub

hajutatult 4 kuu vältel õppeaasta alguses ja õppe maht arvestab õppurite reaalsete ajaliste võimalustega ning täiendav eesti keele õpe toimub paralleelselt õppekavajärgse õppetööga. Õppetöö toimub 1 kord nädalas 3 ak tundi korraga auditoorse õppena, kultuuriprogramm on planeeritud kahel korral 4 ak tundi ühel muuseumikülastusel ja õppereis 12 ak tundi. E-õpe toimub paralleelselt auditoorse tööga. Täiendava eesti keele kursus algab septembri 3-ndast nädalast, 3 akadeemilist tundi: septembris 2 x; oktoobris, novembris 3 x ja detsembris 2 x; E-õpe toimub paralleelselt alates septembrist 4 akadeemilist tundi kuus, oktoobris - novembris kokku 16 akadeemilist tundi. Esimene kultuuriprogrammi osa ERM-i külastus toimub oktoobris, teine novembris. Õppereis Tallinna toimub detsembris.

4.10 Nimetage täiendava eesti keele õppe lõpetamise tingimused ja õppuritele väljastatavad dokumendid õppes osalemise kohta.

Keeleõppe läbimisel on vajalik osalemine 80% õppetööst, tunnistuse väljastab Tartu KHK.

4.11 Kuidas teil on kavas fikseerida täiendavasse eesti keele õppesse sisenevate õppurite eesti keele oskuse algtaase ning mõõta õppes osalenud õppurite eesti keele oskuse lõpptaset?

Õpilaste keeleoskust mõõdetakse sisseastumistestiga kohe õppeaasta alguses diagnostilise etteütusega, mis viiakse läbi kõikidele esmakursuslastele. Koolituse eel ja lõpus viiakse läbi keeleoskuse testid (eeltest ja järeltest), millega hinnatakse õpilaste keeleoskuse taseme tõusu.

4.12 Kas täiendavat eesti keele õpet viib/viivad läbi teie õppeasutuses töötav(ad) eesti keele õpetaja(d) või planeerite leida vajalikku kvalifikatsiooni³ omava õpetaja väljastpoolt oma õppeasutust?

Täiendavat eesti keele õpet viivad läbi Tartu KHK eesti keele õpetajad, kellel on kogemus eesti keele õpetamisel eesti keelest erineva emakeelega õpilajatele.

4.13 Erialase eesti keele õppe korral kirjeldage, kuidas on õppesse kaasatud erialaõpetaja(d)?

Antud keeleõppeprogrammis on põhirõhk suunatud üldkeeleõppele. E-õppe ülesannete koostamisel tehakse koostööd erialaõpetajatega.

V Täiendava eesti keele õppe eeldatav kulu ja eeldatav maksumus ühe osaleja kohta

5.1 Palun kirjutage välja detailsest eelarve vormist (Lisa 3. Täiendava keeleõppe alategevuste eelarve) antud alategevuse kogukulu ja eeldatav maksumus ühe osaleja kohta.

³ Eesti keele õpetaja peab omama vajalikku kvalifikatsiooni (eesti filoloog, eesti keele kui võõrkeele/ teise keele õpetaja või muu filoloogilise hariduse ja/või varasema eesti keele õpetamise kogemusega õpetaja).

Kogukulu antud alategevuse kohta _____ 5542 _____ eurot.
Eeldatav maksumus ühe osaleja kohta _____ 432 _____ eurot.

*Detailne eelarve kalkuleeritakse iga alategevuse kohta Lisas 3 (Täiendava keeleõppe alategevuste eelarve⁴). III taotlusvooru eelarve vormi **Lisa 3. Täiendava keeleõppe alategevuste eelarve** leiate siit <http://haridusinfo.innove.ee/et/organisatsioonist/programmid-ja-projektid/prom/keeleeoppetegevused>*

VI Täiendav info eesti keele õppe läbiviimise kohta

6.1 Kuidas või millega panustab õppeasutus ise täiendava eesti keele õppe läbiviimisse oma sihtgrupile? Kool võimaldab keeleõppeks oma ruumide tasuta kasutamise, tagab vajalikud kontoritarbed ja paljundustööd.

6.2 Kas ja kuidas panustab õppeasutus edaspidi iseseisvalt täiendavasse eesti keele õppesse (nt valmivad (e-)õppematerjalid tulevaste kursusteks, luuakse kontakte õppe- ja praktikaasutustega, õpetajate/õppejõududega või plaanitakse jätkutegevusi jne)? Kirjeldage antud alategevuse jätkusuutlikkust. E-õppe materjale on võimalik täiustades kasutada järgnevatel aastatel.

6.3 Muu täiendav info, mida peate vajalikuks kirja panna seoses täiendava eesti keele õppe III taotlusvooru planeeritavate alategevustega.

Täiendavat infot vormi täitmise ja toetuse andmise tingimuste kohta saab <http://haridusinfo.innove.ee/et/organisatsioonist/programmid-ja-projektid/prom/keeleeoppetegevused> või telefonil 735 0592.

Täiendava keeleõppe III taotlusvooru infopäev toimub 9. mail 2018. a Tallinnas.

⁴ Palun kirjutage Lisas 3 *Täiendava keeleõppe alategevuste eelarve* iga alategevuse eelarve võimalikult detailselt lahti vastavalt erinevatele kululiikidele (nt õpetajate tööjõukulude arvestus, õppereiside/õppekäikude toitlustamine ja transport, lähetuskulud, õppematerjali koostamine, materjalikulu vms, mis on vajalik õppetöö läbi viimiseks ning nimetatud õpiväljundite saavutamiseks). Lisage kindlasti eelarve vormi vastavasse lahtrisse ka eelarvestamise põhimõtted või põhjendused. Vajadusel saate eelarve vormis lisada või kustutada ridu.